

FANARI på Leros

6. NYHEDSBREV April 2005

Kære alle, der har vist interesse for FANARI!

Fanari PÅ TV !!

Den 6. juni sender TV Syd en udsendelse om Fanari. Hvis I bor i dette område, kan I se indtryk og tanker om at gribe chancen og opleve noget stort og lykkeligt. Mange timers optagelser fra august 2004 er kogt ind til godt 10 min. Vi håber I vil se udsendelsen og give et praj til venner og familie, som kunne have interesse for Fanari.

Kort tid efter kan alle se programmet på nettet. Vi sender en mail senere om dette. En stor tak til journalist Finn Grahdin

for at have holdt os ud – og til Sascha for at holde mikrofon.

Så er det endelig forår. Snart kommer de første gæster til Fanari, så nu tager vi til Leros for at åbne skodderne, lufte ud, skrubbe og skure, feje og gøre orden. I løbet af 3 uger skal vi have sat skik på Fanari sammen med Koula, vores

rengøringshjælp, og et par håndværkere. Turen går via Athen, hvor vi skal gense den herlige storby, som man virkelig kan komme til at holde af. Husk at overveje, om turen til Leros skal gå via Athen. Flypriserne er rimelige, og mulighederne mange, inden man næste morgen tager Olympic Airways til Leros. Læs herom på www.leros.dk/rejsen

Den græske påske

På Leros får vi mulighed for at genopleve den græske påske, som i år falder 1. maj. Den ortodokse påske falder kun hvert 3. år som i Danmark – og den er helt anderledes end vores stille højtid, som mest præges af gule blomster og store frokoster. Da vi i april 2003 skulle lægge sidste hånd på istandsættelsen af Fanari før vores allerførste gæster ankom, oplevede vi for første gang en græsk påske. Vi havde nogle uhyggeligt stressede dage for at nå alle projekter, men påsken kunne man virkelig ikke overse og slet ikke overhøre.

For det første bimler kirkeklokkerne konstant. For det andet fyres der kanonskud af næsten døgnet rundt. Fra rene granater ude i bjergene til almindelige kæmpebrag alle andre vegne. Store lyn kinesere smides lige under bordet, mellem benene på dig og i et uset øjeblik ind mellem husene, når du går forbi. Det er ikke for folk med svage hjerter, og kan i nogle timer minde om et angreb af overmægtig styrke fra Taleban..

Her skal der rases ud, en slags kollektiv ø-kuller afreageres med et overbærende smil, herregud lad dem, det er jo påske. Vi forhørte os hos venner, hvornår vi skulle være hvor. Det var ret enkelt, for der er gudstjenester næsten konstant i påskeugen, snart kimes der, snart nogle melankolske bedeslag, snart bimles der i indviklede melodier.

En gang oplevede vi fra vores arbejde på Fanari, med udsigt (og fri aflytning!!) ud over byen, at fyrværkeriet forstummede på et sekund og tav for 2 timer. Kirkens klokker istemte sørgelige ringe mønstre, men holdt også pause. Og så uden et signal bragede det løs på dobbelt styrke fra alle sider. Hvorfra fik alle drengene mon signal om den kirkelige handling?

Mange huse har blinkende lyskæder på gavlene, og der er en særlig stemning i byen, hvor skolerne har 2 ugers ferie.

I kirke – nu med fyrværkeri

Vi kom i "vores" kirke Christos langfredag aften, og den blev så fyldt, at man stod overalt skulder ved skulder, flot klædt på og ivrigt hilsende omkring. Uden for smed drengene fyrværkeri og overdøvede næsten de to grupper af sangere, som fra hver sin side af kirkeskibet foretog de

melankolske tekster, mens præsterne i gyldne kåber foretog de indviklede ritualer.

Da alle stod op, var vi herligt fri for det svære valg som ved gudstjenesterne: skal vi stå op eller kan vi sidde, for som gode grækere, har mange hver sit mønster for den slags. Papa, præsten med det kæmpe skæg og de rare øjne, kom ned gennem menigheden med store kurve med bittesmå velduftende appelsinblomster, som blev kastet i store håndfulde ud over os alle, så vi stod smilende med de smukke blomster duftende i håret. Senere kom han med rosenvand, og alle blev stænket og velsignet – især et par af de ivrigste fyrværkere, som dukkede hovedet skyldbepå, mens Papa gav dem en skylle – med et lunt smil. De trængte.

Midt foran stod epitaphios, det overdådigt blomstersmykkede alter med de helligste ikoner, som senere blev båret ud fra kirken, tæt fulgt af os alle, mens bragene buldrede om os. Lidt efter standsede processionen lige før torvet. Hvorfor vidste vi ikke dengang, men det viste sig, at man skulle kordinere ankomsten med tilsvarende processioner fra byens andre to kirker. På torvet stillede de tre altre sig op, båret af nogle ordentlige mandfolk, som endte med at dyste stille om, hvem der kunne holde den tunge bære løftet over hovedet længst muligt. Der er indlagt lys, og de er solidt bygget, så de vejer nok et par hundrede kilo hver.

Nogle jammerlige musikanter spillede lidt, raket batterier bragede løs fra hustagene, efterhånden som vi passerede.

Vores optog gik langsomt ned mod Pandeli, fulgt af brag og lysglimt og lutter store smil. Ved Taverna Zorbas smuttede vi ind til en stærk suppe, der kun laves denne nat.

I kan se fotos fra påsken og 2 små videoer med masser af brag og stemning på www.leros.dk, se Billeder og Påske

Hrístos anésti

Påskelørdags aften gik vi igen i kirke – igen eneste udlændinge, men hjertelig velkomne, det var tydeligt. Sceneriet gentog sig, men stemningen var særligt intens. Der blev delt lys ud til dem, som ikke selv medbragte et, og så pludselig i det dæmpede lys og den klagende sang, vi slet ikke forstår: Papa kommer frem fra forhænget med et enkelt lys, som tænder to, tænder 5, går som en bølge ned gennem menigheden fra hånd til hånd.

Alle sagde **Hrístos anésti** – Kristus er opstanden.

Og svaret er **Alithós anésti** – Sandelig han er opstanden.

Der kom en stor klump i halsen, for varmere stemning har vi næppe oplevet. Mange gik hjem, mens de skærmede lyset, for med flammen skulle der gerne tegnes et kors for døren til hjemmet, og ilden skal gemmes så længe som muligt for at bringe lykke til familien.

Søndag formiddag gik Jesper alene til kirke, for man kan ikke få for meget af det gode, og så alligevel!

Kirkegulvet var stadig dækket af et praktisk, kraftigt stykke plastik, men nu krøb menigheden sammen ude langs væggene, og skottede mod balkonen, hvor en flok veloplagte drenge (bl.a. vores ven Petros på 44 år!!) smed pænt store knald ned i våbenhuset, hvor vi løb spidsrod ind i kirken.

Gudstjenesten skred frem, og Papa kiggede lidt op til "bøllerne" Men efter 1½ time tog Jesper flugten, forfulgt af eksplosioner,

og på afstand kunne han mälløs følge, at eksplosionerne pludselig eskalerede i uhørt grad, mens klokkerne bimlede vildt. Det var derfor, de havde de gemt sig ved væggen – nu skulle genopstandelsen fejres. Præsten havde velsignet alle med håndfulde af blade og urter, alle havde bedt højlydt, fasten var slut og et infernalsk spektakel brød løs, da fyrværkeriet så blev smidt lige midt ned i kirken.

Fasten er slut

Søndagen markerede således fastens afslutning, og selvom de færreste havde fulgt

Ægte miljø - Suveræn udsigt - Dansk standard

de 40 dages faste, så havde mange undladt æg og kød i lang tid. Søndag kom vi til middag med herligt lam og andre hjemmelavede retter hos Petros' familie, hvor vi også skulle vælge et af hårdkogte rødfarvede æg, som man så slog mod udfordrerens. Da heldet ville tilsmile vinderen i det næste år, undlod han ikke at hovere højlydt. Musikken lød højt fra radioen, pigerne gav sig til at danse, vi søgte efter de få fælles gloser på vores elendige græsk og engelsk – og vi havde en herlig dag sammen.

Ferie i 2005

Der er stadig mange ledige uger i år, selvom sommeren er udsolgt.

Så I kan bare komme an! Ring til Lone på 75 78 14 56!

Vi ønsker jer alle et rigtig godt forår og sommer – og vi håber at se jer som gæster på Fanari!

Lone og Jesper Brøting

Tlf. 75 78 14 56 info@leros.dk

www.leros.dk

Allerede i april kan man tage frokosten på terrassen, med en god trøje, som her i påsken 2003. Du må suge varme fra solen, for der er ingen centralvarme, og for en forkælet nordbo er husene meget kolde. På Leros lærer vi også noget om familien, om sammenhold, respekt og hengivenhed.

Den gamle kone til højre, Petros mor, kaldet Yiayia (bedstemor) har knoklet hele sit liv, siden hun blev alene med 5 små børn, som alle kom godt i vej, de to døtre med hver sit hus med alt udstyr. Familien står også sammen om, at der nu er et hus med udstyr til hvert af hendes tre børnebørn (kun pigerne!) for det styrker ægteskabet, at det er konen der jør huset.

Yiayia er familiens naturlige samlingspunkt, elsket og respekteret og med en misundelsesværdig værdighed.